

RIKSDAGEN

Legala livräntor.

Såsom i föregående häfte s. 141, anmärkts har inom finansdepartementet utarbetats förslag till ändrade regler för beskattning av livräntor, vilka utgå på grund av gällande författning.

På grund av sagda utredning har i prop. nr 166 föreslagits oavkortad beskattning av livräntor utgående enligt yrkesskadeförsäkringslagen, militärersättningsförordningen, förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m. samt förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret. Ersättes sådan livränta av engångsbelopp, skall detta även tagas till beskattning i sin helhet. Särskild skatteberäkning såsom för ackumulerad inkomst är i dylikt fall tillämplig.

Beträffande livräntor enligt olycksfallsförsäkringslagen föreslås ingen ändring. Dessa skola sålunda alltjämt beskattas till reducerat belopp enligt 32 § 2 mom. KL.

Av intresse är att anvisningarna till 19 § KL föreslås kompletterande med en föreskrift av innebörd, att engångsbelopp som ersätter livränta, vilken allenast beskattas till reducerat belopp, skall vara skattefri.

Avslagna motioner.

Åtskilliga motioner i skattefrågor ha avslagits i riksdagen. Här skall i korthet omnämnas en motion, som visserligen avslagits, men som föranlett bevillningsutskottet att göra ett uttalande av mera allmänt intresse.

I motionen II:67 av herr Nilsson i Östersund m. fl. hemställdes att riksdagen måtte besluta sådan lagändring, att *traktamentsersättningar till anställda i kommunal och enskild tjänst* skulle vara skattefria upp till det belopp, som motsvarades av de statliga traktamentena. Bevillningsutskottet (bet. nr 14) har i anledning av motionen erinrat om att detta spörsmål vid upprepade tillfällen tidigare varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. Därutöver anför utskottet i sitt bet. nr 14: Från bevillningsutskottets sida har därvid framhållits, att skälet till skattefrihet för av staten anvisad ersättning är, att av staten anvisad ersättning torde vara utmätt med hänsyn till att just täcka de merkostnader, som kunde tänkas vara förenade med tjänsten, och att man därför ansett

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-12 14:21:14

sig kunna i fråga om sådan ersättning införa den lättnaden i taxeringsarbetet, att någon redovisning för ersättningen och merkostnaderna icke behövde ske. De presumerades alltid täcka varandra, och skattefriheten kunde sålunda sägas utgöra en legal schablon. Med hänsyn till att motsvarande traktamenten i kommunal och enskild tjänst utginge efter varierande grunder kunde emellertid beskattningsmyndigheternas rätt till granskning och prövning icke inskränkas i ifrågavarande avseende. Vidare har erinrats om stadgandet i punkt 4 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen, att avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen i regel torde böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstege vad som av staten i motsvarande fall anvisades. Härjämte har framhållits riksskattenämndens åliggande att verka för jämnhet och rättvisa vid taxeringen samt att bl. a. ur denna synpunkt årligen granska förslagen till prövningsnämndernas länsanvisningar. I detta hänseende uttalade föregående års bevillningsutskott även, att utskottet hade sig bekant, att riksskattenämnden haft sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål.

Utskottet, som kan ansluta sig till vad sålunda från tidigare års bevillningsutskott anförts i denna fråga, vill till en början understryka, att de beträffande de statliga traktamentena gällande bestämmelserna givetvis icke är att i och för sig betrakta såsom någon skattefrihet eller särskild förmån. De statliga traktamentenas storlek prövas emellertid regelmässigt av riksdagen vid antagandet av vederbörliga bestämmelser, och traktamentena har därvid avpassats så, att de skall täcka de *merkostnader* som kan vara förenade med tjänsten. Vidare prövas den enskilde tjänstemannens reseräkningar ytterst noga av vederbörande chefsmyndighet och därefter av vederbörande revisionsmyndighet. Med hänsyn till den ingående prövning, som sålunda de statliga traktamentena är föremål för, har det ansetts att de kunde undantagas från ytterligare prövning från statsmakternas sida vid taxeringen. Därvid har man givetvis även fäst avseende vid den belastning en sådan prövning skulle medför såväl för taxeringsmyndigheterna som för de statliga myndigheter, vilka skulle nödgas lämna uppgift å utbetalda traktamenten. Beträffande de traktamenten, som utgår till i enskild och kommunal tjänst anställda, har det emellertid icke ansetts möjligt att undantaga dem från prövning vid beskattningen, då ju några av statsmakterna fastställda normer för dessa traktamenten icke finnes. Utskottet vill emellertid understryka, att taxeringsmyndigheterna vid denna prövning har att iakttaga den ovannämnda bestämmelsen, att avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen i regel torde böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Enligt utskottets mening bör sålunda taxeringsmyndigheternas prövning i första hand avse en undersökning, huruvida uppburna traktaments- och resekostnadsersättningar kan anses överstiga vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Därest detta med ledning av förefintliga uppgifter kan antagas icke vara fallet, torde som regel någon ytterligare specifikation på kostnaderna icke behöva infordras.

Att såsom motionärerna ifrågasatt ändra förenämnda bestämmelse så, att avdrag alltid skulle medgivas med lika

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-12 14:21:14

stort belopp, som motsvarades av de statliga traktamentena, synes emellertid icke görligt. Sålunda måste svårigheter alltid möta när det gäller att fastställa motsvarande statliga traktamente, då ju dessa traktamenten varierar i storlek beroende på vederbörandes tjänsteställning. Även om denna detalj skulle vara möjlig att lösa och alltså prövningen av traktamentenas storlek i och för sig bleve likvärdiga kvarstår dock en väsentlig olikhet. Som ovan anfördes prövas en statlig befattningshavares rätt att erhålla traktamente ingående i det enskilda fallet. För noggrannheten i denna prövning borgar bl. a. det s. k. redogöraransvaret, d. v. s. om traktamente utgivits i strid mot gällande bestämmelser blir den som beslutat utbetalningen återbetalningsskyldig till statsverket. Beträffande de kommunala och enskilda traktamentena äger någon motsvarande prövning från statsmakternas sida icke rum. Därest taxeringsmyndigheternas möjligheter att granska det berättigade i avdrag för kostnader som täckes av traktamenten skulle upphävas, kunde detta lätt leda till ökade krav från de anställdas sida på traktamenten i stället för vanlig avlöning. En sådan utveckling vore givetvis icke önskvärd.

Av det anförda torde framgå, att taxeringsmyndigheterna i vissa fall, såsom t. ex. i fråga om det uppgivna antalet resdagar, måste äga rätt att begära närmare uppgifter för kontroll av de skattskyldigas omkostnadsavdrag. Att avdrag icke får medgivas med högre belopp än som motsvaras av de faktiska merkostnaderna synes uppenbart.

Avslutningsvis må nämnas, att enligt vad utskottet under hand erfarit riksskattenämnden för närvarande har under övervägande att framlägga anvisningar till ledning för taxeringsarbetet på förevarande område. Utskottet vill i anslutning härtill framhålla, att utskottet finner det angeläget att riksskattenämnden i detta sammanhang söker åstadkomma bättre förutsättningar för en tillämpning i praktiken av ovannämnda stadgande i anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen, varigenom tillika kraven på en rättvis och enhetlig rättstillämpning inom detta område kan i möjligaste mån tillgodoses. *D. H.*

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-12 14:21:14